

ORANJEWIJK

ons koninkrijk

BYE BYE MOOIE ZOMER

nr. 3
2022

SPORTEN OP LOOPAFSTAND?

CONTACT:
SPORTSCHOOLDELEEUW@HOTMAIL.COM
WWW.SPORTSCHOOLDELEEUW.NL

OOSTERGRACHTSWAL 123, 8921 AC LEEUWARDEN

Femke de Boer

Zangles
Ademcoaching
Pianoles

www.femkedeboer.com
contact@femkedeboer.com
Verkorteweg 12 • 06 30 56 20 79

EVERT JAN HOEN

BOUW- EN SCHEEPSTIMMERBEDRIJF
EMMAKADE 198
8933 AX LEEUWARDEN
TEL.: 06 – 25096569 / 058 – 2125879
E-MAIL: EVERTJANHOEN@XS4ALL.NL

ORANJEWIJK
ons koninkrijk

Visitekaartje plaatsen?

Dat kan voor 100 euro per
jaar, vier nummers.

Invest in your skin
You wear it every day

Salon Patricia
Oranje Nassaustraat 19
Bovenetage Kapsalon Haaridee
Tel: 06-16802230
Info@salon-patricia.nl
www.salon-patricia.nl

Benieuwd wat úw huis waard is?

Bel ons:
058 - 216 05 00

GRATIS EN
VRIJBLIJVENDE
WAARDE
BEPALING

Zuiderplein 31
Leeuwarden

info@bosmadewitte.nl
www.bosmadewitte.nl

Dochter&Zn
verloskundepraktijk

Emmaplein 1
www.dochterenzn.nl

Schoonheids- en kapsalon

Petra Reen

M 06 2147 7982

Jitske Maaïke

M 06 3985 4910

Willem Lodewijkstraat 53, 8933 BJ Leeuwarden

VAN DE REDACTIE

Deze aflevering van onze glossy is echt nog een vakantienummer. Niet iedereen is natuurlijk ver weg geweest maar de afgelopen maanden was het toch wel opvallend rustig in de Oranjewijk.

Ondanks de vakantieuittocht draaide de mienskip op volle toeren. Buren pasten hier en daar op honden en vooral op katten. Plantjes kregen water, tuinen werden besproeid en er werd druk van sleutels gewisseld en extra exemplaren werden bijgeslepen. Ook de cavia, de konijnen en de kippen kwamen niet tekort. En dat allemaal met een vrolijke vanzelfsprekendheid waar je u tegen zegt. Mooi en terecht dat de Wijkvereniging ook dit jaar (op 24 september) weer een burendag organiseert.

We openen in dit nummer onze artikelenreeks met een boeiende weergave van ruim 2 jaar van onderhandelingen tussen gemeente en een uiterst volhardend actiecomité over de Maria Louisastraat als doorfietsstraat.

Verder van huis beleefden een aantal Oranjewijkbewoners van alles en nog wat waarvan ze in deze glossy verslag doen. De kinderredactieleden komen met strips over hun vakantie en dan is daar het verhaal van Japke en Albert Hans die volledig elektrisch rijdend naar Frankrijk zijn geweest. Maar het meest indringende artikel is toch wel een interview met Patrick van 't Haar over zijn bezoek aan Oekraïne. Met foto's van de situatie ter plekke die je niemand toewenst.

We gaan ervan uit dat deze aflevering van uw wijkkroniek uiterlijk de 24ste september in uw bus ligt zodat u nog op tijd geattendeerd wordt op de 3 evenementen van die dag: de BURENDAG, een GARAGE SALE en het ZOMERFEEST in en om de speeltuin. Heel veel plezier alvast!

INHOUD

VAN DE REDACTIE

3

AGENDA BUURTHUIS EN ACTIVITEITEN

4

VAN DE WIJKVERENIGING

5

UPDATE DE KLASSE

5

MARIA LOUISASTRAAT: DOORFIETSSTRAAT (2)

6

NEO

8

COLUMN VAN LUKK

9

VAKANTIEVERHALEN

10

GROEN IN DE WIJK –
MOESBAK IN DE ORANJEHOF (slot)

13

KUNSTWERK: AREND LOERTS

15

KINDERPAGINA'S KINDERREDACTIE

16/17

OVER DE KOOK: DAG ACTIVITEITEN

18

CENTRUM LEEUWARDEN

21

GROOTS GROEN

23

ORANJEWIJKBEWONERS: PATRICK VAN 't HAAR

26

UITDAGENDE FREERUNNING

27

RUSSEL

29

ORANJEWIJKBEWONERS: GERARD DRAAISMA

30

COLOFON

30

INFORMATIE EN CONTACTGEGEVENS

32

COLLAGE STRAATKUNST

WE GAAN WEER LOS!

LESACTIVITEITEN BUURTHUIS
Gysbert Japicxstraat 51

Hij is weer voorbij, die mooie, lange, warme zomer. En dus gaan alle buurtactiviteiten weer van start. De flyer is verspreid, in deze glossy nogmaals een overzicht van wat er allemaal deze herfst te doen is in onze actieve en creatieve wijk. Informatie bij buurthuisbeheerder Henk Krist (06-26 218 914).

MAANDAG

cellolessen, op maandagmiddag en maandagavond en dinsdag eind middag/begin avond door **Annette Scholten**, lagesrijkers@gmail.com, 06 29518136.

mindfulness, iedere 1e en 3e maandagavond van de maand, in de traditie van Thich Nath Hans, door **Josephine Wernsen** (jwernsen@xs4all.nl en **Els Bultsma** (elsbultsma64@kpnmail.nl), 0566-620486 en 058-2883664. Website: www.aandacht.net.

DINSDAG

dwarsfluit, op dinsdagmiddag, door **Gera van der Meulen** is gestopt vanwege corona. gefluit.gera@gmail.com, 06-18845178

cellolessen, eens in de 2 weken op middag en avond, door **Annette Scholten**, lagesrijkers@gmail.com, 06-29518136

WOENSDAG

schilderen en tekenen, op woensdagmiddag en woensdagavond, door **Henk Krist**, henkkri@gmail.com, 06-26218914

DONDERDAG

zanglessen, door **Sofie Raateland**, sraateland@planet.nl, 06-13068946

VRIJDAG

Jonge Leeuwarder violisten van het Frysk Jeugdorkest Akademyklas oefenen in ons buurthuis elke vrijdagmiddag van 16.30-17.30 uur o.l.v. **Janneke Zwezerijnen Boeschoten** 06-30514597 jannekeboeschoten@gmail.com. Ook voor meer informatie.

ACTIVITEITENKALENDER HERFST 2022

Voor alle activiteiten geldt: houd de social media (Facebook en Nextdoor) en de website (oranjewijk.nl) in de gaten voor de actuele informatie.

VOLWASSENEN

BURENDAG en **GARAGESALE**:
zaterdag 24 september
van 12.00-23.00 uur

BUURTCAFÉ:

zondagmiddag 2 oktober, 6 november (met spelletjes) en 4 december, 16.00-18.00 uur in het buurthuis

FILMAVOND:

14 oktober en 9 december, 20.00 uur in het buurthuis

KINDEREN

SINT MAARTEN OPTOCHT,
VRIJDAG 11 NOVEMBER 17.00 UUR
verzamen in het buurthuis

TWEE HANDIGE APPS:

Twee handige apps: via de **Nextdoor app** kunt u een oproep doen als u de kat kwijt bent, of als u een paar liter erwtensoep te veel heeft gemaakt of als hulp nodig heeft. In de Oranjewijk gebruiken als zo'n 250 mensen deze app. De **Omring app** is ook superhandig: u krijgt via de app een seintje als de bakken naar buiten moeten.

VAN DE WIJKVERENIGING

VAN HET BESTUUR

ZATERDAG 24 SEPTEMBER

VAN 12.00U / 16.00U

**GARAGE
SALE**

HAAL DE DOZEN VAN ZOLDER,
GA JE KAST NOG EENS DOOR EN
STAL HET GEZELLIG UIT!

VAN 12.00U TOT 16.00U
VOOR JOUW HUIS

GRAAG OPGEVEN VOOR
19 SEPTEMBER VIA
WIJKVERENIGING@ORANJEWIJK.NL

ZATERDAG 24 SEPTEMBER

VANAF 16.30U

**WIJK
FEEST**

met LIVE MUZIEK van
en ETEN van "SMAKELIJK"

VANAF 16.30U IN DE SPEELTUIN

ENTREE
VOLWASSENEN 5,-
KINDEREN GRATIS
INCL. DRANKJES EN ETEN

IVM SCHATTING CATERING
GRAAG OPGEVEN VOOR 19 SEPTEMBER
VIA: WIJKVERENIGING@ORANJEWIJK.NL

**MILK &
ALCOHOL**

Terwijl ik dit stuk schrijf, wijst de thermometer 28°C aan, het is een lange warme zomer!

Maar de zon gaat al stukken eerder onder en daarmee daalt ook snel de temperatuur, de herfst is in aantocht en daarmee kunnen de activiteiten in het Buurthuis weer opgepakt worden.

Begin september heeft u een flyer in de bus gehad met de aankondiging van de meeste activiteiten voor de komende periode.

Voor alle activiteiten geldt: houd de sociale media en de website (oranjewijk.nl) in de gaten voor de actuele informatie. Nog geen lid? Scan bijgaande QR code.

We hopen elkaar weer spoedig te treffen, graag tot ziens!
Namens de Wijk- en Speeltuinenvereniging
Oranjewijk
Mirjam Pruiksmas

UPDATE 'RESIDENTIE DE KLASSE IN AANBOUW'

VAN HET WIJKPANEL

Geen nieuws behalve dit:
Word je 's maandags wakker, wrijf je je ogen uit, torent daar bij De Klasse in de Gysbert Japicxstraat deze hijskraan boven je uit.
Het restauratiewerk aan dit monument ligt op schema!
Tijd voor koffie en de krant.

Jochum Admiraal

Tekst: Fransje Grisnich Foto's: Sita Koning

A photograph of three people standing on a cobblestone street in a residential area. On the left is a man with a beard wearing a black t-shirt and khaki pants. In the center is a woman with short brown hair wearing a blue and white striped jumpsuit. On the right is a woman with long brown hair wearing a colorful patterned blouse and dark pants. They are all smiling at the camera. In the background, there are trees, a black car parked on the street, and traditional Dutch houses with gabled roofs.

EEN RECHTVAARDIG EINDE VAN EEN INTENSIEF PROCES

De Maria Louisastraat moet een zogenoemde doorfietsstraat worden als onderdeel van een snelfietsroute, zo heeft de gemeenteraad in 2015 besloten. Dat heeft nogal wat gevolgen voor het ontwerp van dit mooie historische straatje, en dat leidde tot veel onrust onder de bewoners. We schreven hier over in de winterglossy 2020. Intussen is er veel gepraat en gebeurd. Een gesprek met Judy Hoekstra en José van der Geest van het driekoppige bewonerscomité. Jonas Papenborg was helaas verhinderd.

DRIE SPEERPUNTEN OM INVLOED UIT TE OEFENEN

Eén vraag is genoeg om Judy en José enthousiast hun verhaal te laten vertellen: 'wat is er gebeurd sinds het vorige interview?' Judy: 'na die bewuste bewonersbijeenkomst in september 2020, waar we overvallen werden door de plannen van de gemeente met onze straat, zijn we de wensen en bezwaren van de bewoners gaan inventariseren. We zijn huis aan huis gegaan, hebben informatie gegeven want veel bewoners hadden geen idee waar het over ging. We hebben bij iedereen een vragenlijstje achter gelaten: wat vind je van de plannen? Met de mening van de bewoners kwamen we tot drie speerpunten: behoud van het beschermde stadsgezicht van ons historische straatje,

behoud van de bomen en van de verkeersveiligheid. Aanvankelijk hadden we de hakken flink in het zand en wilden we geen enkele aanpassing, maar vervolgens hebben we geprobeerd invloed uit te oefenen. We hebben, aan de hand van de inventarisatie van de bewoners, aangegeven wat we niet willen maar vooral ook wat we wél willen.'

José blijkt iemand te zijn die de boel accuraat heeft gearchiveerd. Ze pakt haar laptop erbij en kan precies aangeven wanneer er wat is besproken en met wie. En dan blijkt dat er héél veel is gepraat met ambtenaren van de gemeente, met de bewoners, met de wethouders (de voormalige en de huidige), met de tekenaar, stedenbouwkundige, de 'man van de bomen', de 'man van de stenen', de verkeerskundig projectleider. Er zijn

vele tekeningen van de Maria Louisastraat gemaakt met steeds weer aanpassingen op basis van de inbreng van de bewoners. Judy: 'het is een mooi staaltje van bewonersparticipatie. Het kostte wel veel moeite om met de gemeente in gesprek te komen, maar in februari 2021 hebben we een online Zoom-meeting gehouden met de projectleider en veel buurtbewoners. Ook de voorzitter van het wijkpanel deed mee.'

VERLIEFD

José kan mooi uitleggen waarom het zo'n moeizaam proces was. 'Er was veel onrust onder de bewoners. Over de bomen, de biodiversiteit, de parkeerplaatsen, over allerlei dingen. Het blijkt dat bewoners verliefd zijn op hun straatje en de charme daarvan. En de gemeente denkt aan hele andere problemen en oplossingen: de vlotte doorstroming, verkeersdeelname, fietscomfort, hele praktische oplossingen die voor de bewoners als kil overkomen zonder gevoel voor de straat. Ze denken in cijfers en in regels. Twee verschillende denkkaders die elkaar in eerste instantie maar moeilijk bereiken. Dat maakt dat de bewoners zich niet gehoord en serieus genomen voelen.' Pas na een bericht in de Leeuwarder Courant en andere media, waar veel reactie op komt vanuit de hele stad, reageert wethouder Friso Douwstra. Hij komt met een paar ambtenaren naar de Maria Louisastraat en praat daar met de bewoners. Het is een regenachtige

dag in mei 2021. Het gesprek wordt in kleinere kring verder gevoerd met de wethouder, projectleider, het straatcomité aangevuld met gemeentelijke gebiedswerker voor onze wijk Jet Brinker en Jochum Admiraal van het

wijkpanel. De laatste twee benadrukken het belang van burgerparticipatie.

OOG VOOR STRAATSTENEN

De gesprekken zijn voortgezet over hele concrete zaken zoals de kleur en de soort stenen voor de straatbedekking, de soort en het aantal bomen, de kant van de parkeerplaatsen, de breedte van de straat en van de stoepen. Het comité heeft goede adviezen gehad van de 'stenenman', die alles uitlegde over de verschillende soorten straatklinkers en ook in de straat op bezoek is geweest. Daar hebben ze veel van opgestoken. Judy: 'we kijken nu overal waar we komen welke stenen er in de straat liggen, welke we mooi vinden en welke niet. Wij krijgen dezelfde stenen als die in het Gouverneursplein liggen. We hebben er nu echt oog voor.'

José: 'Jonas woont nog niet zo heel lang in de Maria Louisastraat maar is ook erg begaan met het straatbeeld en vooral de bomen. We kwamen er achter dat Jonas, als landschapsarchitect, thuis is in de materie van straatprofielen en groenvoorzieningen. Hij wilde graag meedenken. Jonas zijn kennis bleek een welkome aanwinst. Omdat de ambtenaren blijkbaar vastzaten in hun denkwijze heeft Jonas een tekening gemaakt om het creatieve proces van de inrichting van de straat weer op gang te brengen.'

MAATWERK

Twee eindprofielen zijn overgebleven en aan de bewoners voorgelegd in een bijeenkomst begin juli van dit jaar. Door onhandige communicatie van de gemeente was het opnieuw een bewogen bijeenkomst met veel commotie. Wat nu? Er is opnieuw gesproken met de ambtenaren en met de nieuwe wethouder Evert Stellingwerf. Dat hielp. Eindelijk was er een doorbraak bij de gemeente, en konden de geldende algemene regels worden opgerekt. Een historisch straatje als de Maria Louisastraat vereist maatwerk, geen confectieaanpak. Er is een schriftelijke stemming onder de bewoners gehouden over

het eindprofiel. De uitslag is nog niet officieel bekend maar het comité heeft vele positieve reacties gekregen op de uitkomst van het hele proces. En dat betekent concreet dat het volgende eindprofiel vanaf voorjaar 2023 wordt uitgevoerd:

- **De straat wordt 30 cm verbreed**
- **De gebakken klinkers zijn door de bewoners uitgezocht, met advies van de gemeente**
- **De 17 nieuwe bomen komen aan weerszijden van de straat en worden door de bewoners uitgekozen met advies van de gemeente**
- **De parkeerplaatsen blijven aan de westkant van de straat, de bomen komen tussen de auto's te staan en niet meer op de stoep**
- **De stoep aan de westkant wordt 2 meter breed**
- **De bomen aan de oostkant komen in de stoep te staan**

Er moet nog een keuze gemaakt worden uit de soort bomen, de begroeiing van de plantvakken of het plaatsen van boomroosters en de straatverlichting.

HULDE AAN HET BEWONERSCOMITÉ

Tot slot vraag ik aan Judy en aan José hoe zij terugkijken op het hele proces. Judy: 'ze zijn afgeweken van hun normen en hebben gekozen voor de bewoners. Dat vind ik heel mooi. We hebben in het eindgesprek de wethouder kunnen overtuigen en daar zijn we heel blij mee. Een rechtvaardig einde van een moeizaam proces.' En José verwoordt het zo: 'een mooi proces hoe we het in de straat hebben opgepakt, met veel saamhorigheid. We hebben het woongenot van de bewoners verdedigd en dat is gelukt. Echte burgerparticipatie.'

Inderdaad. Met veel inzet en volharding is een mooi resultaat voor de bewoners bereikt. Hulde aan het bewonerscomité en de bewoners!

De hele Oranjewijk kreeg in de loop van juli een flyer in de brievenbus met de titel **NEONIEUWS Nummer 1** en die had als onderwerp: **Oranjewijk isoleert. Wat zijn we als gemiddeld geïnteresseerde wijkbewoner nu wijzer geworden over de besteding van die fameuze 3.8 miljoen rijkssubsidie voor de Proeftuin Oranjewijk?**

1. Dat de titel van Proeftuin in deze fase is weggelegd voor 'het oostelijk deel van de Oranjewijk/Tulpenburg, vanaf de Kanaalstraat (oostelijke zijde) tot de Julianastraat. Dit gaat om 542 woningen en woonschepen, inclusief een aantal kantoren en winkels, de supermarkt en de furniturezaak.'
2. NEO en de gemeente Leeuwarden zijn inmiddels druk doende om samen voor onze Proeftuin een Energie- en Bouwloket van de grond te tillen. In de flyer staat onomwonden dat daar het grootste

deel van de subsidie naartoe gaat. Een kleiner deel 'wordt besteed aan hybride warmtepompen, die bewoners tegen een aantrekkelijk tarief kunnen huren.'

3. Verder komt er een 'portal' op de website van NEO waarop jij zelf allerlei gegevens en wensen kunt invullen om te zien welk isolatiepakket het best bij jouw woning past. Plus de kosten en de terugverdientijd. Dat moet je maar net zelf aankunnen. Zo nodig gaat het Energie- en Bouwloket je daarbij helpen om je te 'ontzorgen'.

De flyer eindigt gelukkig met een optimistische noot:

'De subsidie van het Rijk wordt beheerd door de gemeente Leeuwarden. Het geld wordt dus goed besteed aan hulp voor de woningeigenaar en hulp bij de daadwerkelijke uitvoering van de isolatie.' Helaas zijn wij als bewoner een stuk minder optimistisch. Ook in deze flyer staat weer duidelijk: **'isoleren kost eerst geld'**. Maar waarom

komt dan de mogelijkheid van bijvoorbeeld 'renteloze leningen' uit het subsidiebedrag in het geheel niet ter sprake? Bij ons blijven de waarschuwende woorden van de voorzitter van NEO maar al te duidelijk doorklinken sinds de gedenkwaardige ledenvergadering van 28 april 2022. We herhalen ze hier graag:

- **Gaat een groot deel van dit geld weer niet naar dure adviseurs, ambtenaren en andere slimmeriken die dicht bij het vuur zitten?**
- **Hoe denken ze dit geld eerlijk te verdelen over alle woningen in de wijk?**

De komende maanden gaan we het zien hopen we.

HEIN KRAIJ

WWW.BWHONTWERPERS.NL

EMMAKADE 74A

ORANJEWIJK TWEE KEER MOOI OP TV!

Inhakend op het succes van de programmaserie Denkend aan Holland, waarin Janny van der Heijden en André van Duin zich over kabbelend water langs mooie plekjes van ons land laten voeren, heeft het bestuur van onze Oranjewijk voor volgend jaar een aflevering in deze serie gekocht die langs onze eigen Emmakade voert.

Deze kostbare investering werd mede mogelijk gemaakt door de werkgroep Nieuwe Energie Oranjewijk, die onlangs een miljeu-subsidie van het rijk kreeg toegekend en daarmee als royale sponsor kon optreden. In ruil daarvoor krijgt de werkgroep uiteraard de nodige ruimte om het aardgasvrij maken van onze mooie wijk nationaal onder de

aandacht te brengen. De opnames hebben inmiddels plaatsgevonden en om daar nu alvast ruchtbaarheid aan te geven kreeg uw columnist een voorpremière.

AARDGASVRIJ VAREN

De opening: we zien het bootje van André,

Janny en het hondje Nhaan door de Tweede Kanaalsbrug onze wijk binnenvaren, voor het eerst voortgedreven door elektriciteit die duurzaam is opgewekt met zonnepanelen. De binnenkomst vindt plaatst onder luid gezang van een shantykoor dat opgesteld staat bij de parkeerplaats van onze buurtsuper. In de blauwe kielen en oranje-zwart geruite blouses van de koorleden ontwaren we het voltallige bestuur van de NEO. De meezinger die ze ten gehore brengen heeft als titel 'k heb hele grote ledlampen'. De hoop van NEO dat hiermee een lucratieve carnavalskraker zou zijn geboren is overigens direct wreed de kop ingedrukt door Van Duin, die ledlampen toch echt iets heel anders vindt dan de hele grote bloemkolen waarmee hijzelf in een ver verleden zijn carnavalshit scoorde.

Natuurlijk draait niet de hele uitzending om energie. Ook op culinair gebied laat de Oranjewijk zich van zijn beste kant zien in een wedstrijd 'Fryske Dúmkes bakken'. De koekjes van de winnaar, fijntjes versierd met oranje wortelsnippertjes, worden door Janny omschreven als 'tongstrelende smaakexplosie'. Nog zo'n smakelijk hoogtepunt was de introductie van een echte 'Oranjewijker', een kruidenbitter naar geheim recept gemaakt met planten en kruiden uit onze eigen buurttuin. De dag na de opnames bleek de hele tuin leeggehaald door onverlaten die het smakelijke drankje direct commercieel op de markt wilden brengen. Sindsdien is helaas 24/7 cameratoezicht nodig om de met zoveel zorg opgekweekte buurttuinplantjes tegen de plukgrage vingers van de

kruidendieven te beschermen.

De reis eindigt bij de Eerste Kanaalsbrug. Eerst geeft de gemeente Leeuwarden daar nog een fijne presentatie over de inmiddels door bijna iedereen alweer vergeten plannen om van de Emmakade Zuidzijde een hoofd-, snel- of doorfietsstraat te maken. Vervolgens is er een wedstrijd 'brugopendraaien'. Die wordt natuurlijk met glans gewonnen door de gemeentelijke brugwachter en daarmee is het alweer tijd voor de eindtune. Conclusie: prachtig stukje wijkpromotie.

BIJNA

Daar blijft het niet bij. Voor 2024 wordt een uitzending voorbereid van de al even succesvolle programmaserie 'We zijn er bijna'. Opnieuw treedt NEO op als sponsor en dus volgen de kijkers straks de belevenissen van een twintigtal Oranjewijkers die met elektrische auto-caravan combinaties en hybride campers twee weken duurzaam kamperen bij Oranjewoud. Veel hoogtepunten: aandacht voor lege accu's, een nostalgisch uitstapje naar het stoomgemaal in Lemmer, een demonstratie elektrisch pulsvissen en een jeu de boules competitie onder solar tuinverlichting, kortom: opnieuw een aanrader en een potentieel kijkcijferkanon. Houd uw Tv-bode daarom de komende twee jaar goed in de gaten!

Luuk van der Veen

Tekst en foto's: Japke Hoekstra

VOLLEDIG ELEKTRISCH RIJDEND OP VAKANTIE NAAR FRANKRIJK

"Alleen elektrisch, geen hybride?" vroeg de buurman.

"Alleen elektrisch."

"Wat is de actieradius?"

"Zo'n 300 kilometer, afhankelijk van je snelheid en hoe zwaar je bent beladen".

"En dan naar Frankrijk! Oei, spannend hoor..."

Voor veel mensen is het nog een brug te ver, een vakantie met een volledig elektrische auto. Het fenomeen staat nog in de kinderschoenen. Zijn er genoeg laadpalen? Hoe gaat het met betalen? Werken de pasjes naar behoren? Liever wachten ze even af tot het wat meer ingeburgerd is en de kinderziektes zijn overwonnen.

Mijn vriend, Albert Hans Bangma, denkt hier anders over. Het is leuk een doel te hebben en problemen zijn er om opgelost te worden. Bovendien moet je als kersverse pensionado toch iets doen om je nuttig te voelen. Een praktijkonderzoek naar elektrisch rijden is avontuurlijk en goed voor de wereld.

DE HEENREIS: HELLO EV-PIONEER!

De eerste etappe was geen enkel probleem. In de Oranjewijk zijn vooralsnog meer dan genoeg oplaadpunten en de aanvraag voor een extra oplaadpunt in de buurt is door de gemeente goedgekeurd. We vertrokken dus met een "volle tank" met de lease-Peugeot 208 (zie kader 2) naar het zuiden. Op de websites (zie kader 3) vind je een overzicht van de laadpalen en er wordt aangegeven hoeveel er op dat moment beschikbaar zijn. Uiteraard hoop je dat dat twee uur later ook nog klopt...

Dat was bij onze eerste oplaadsessie niet

het probleem. Op het terrein van het Fastned-station Haps, onder Nijmegen is een hoekje speciaal voor snelladers ingericht. Waarvan er maar één bezet was. Een vader met zijn zoontje zaten ontspannen een broodje te eten naast hun aangekoppelde ev (de gangbare term voor electric vehicle, leerden we al snel). "Hello ev-pioneer!" begroet de website ons dan ook complimenteuz. Maar voor ons probleem had ze geen oplossing. Onze stekker paste namelijk in geen enkel laadstation. Terwijl Albert Hans geduldig (eerst) en vloekend (later) de auto bij de verschillende laadpalen

parkeerde, begon ik hulpzoekende blikken richting de vader en het zoontje te werpen. De eerste vroeg daarop beleefd of hij ons een tip mocht geven. "Misschien moet u het dopje verwijderen". De snellader vraagt namelijk om een dubbele stekker omdat er zoveel kracht doorheen komt. Vergelijkbaar

met een geaard stopcontact. Na deze kleine aanpassing was ons eerste snellaadsessie een feit. Misschien hadden we toch vooraf even moeten oefenen met snelladen.

De tweede laadpaal in een woonwijk in Maastricht ging probleemloos. We kregen de smaak te pakken. Maar de volgende bleek iets lastiger te zijn. De website loodste ons naar een locatie in het Belgische stadje Bouillon wat bij aankomst een hotel bleek te zijn. Hoe we ook in de buurt rondreden, we kwamen steeds weer bij datzelfde hotel uit. Uiteindelijk gingen we naar binnen om te vragen of zij wisten waar in de buurt een

laadpaal was. "Jazeker" luidde het antwoord "Bij ons in de kelder. Voor hotelgasten. Maar jullie mogen wel een pasje, hoor". En zo stonden we tussen bierfusten en kratten op te laden. De meest weirde plek tot dan toe. We verlegden ons onderzoeksterrein naar de camping van mijn zoon, waar we even op bezoek gingen. Een beetje brutaal sloten we de auto aan op het elektriciteitsnet van de camping. Na twee minuten stond de eigenaar voor onze neus en sprak er schande van. Daar had hij eigenlijk wel gelijk in. Gelukkig had ons hotel zelf ook een oplaadpunt.

De derde vakantiedag kwamen we aan in het prachtige stadje Auxerre in Bourgondië, waar we de tent hebben opgezet en de rest van de vakantie zijn gebleven. Naast de sfeervolle straatjes en de schitterende rivier, is Auxerre ook voorzien van een Leclerc-supermarkt met een 6-tal oplaadpunten. Het was vlak bij de stad en er was altijd plek.

DE TERUGREIS: SLIM SNOER EN PASJESGEDOE

Na de vakantie (ook van het opladen) in Auxerre aanvaardden we vol goede moed de terugreis. Toch was dit misschien wel het meest spannende moment van de reis. De snellader waar we op koersten bleek namelijk een laadstation voor alleen maar Tesla's. Voor het volgende station hadden we nog voor 50 kilometer stroom. De afstand die we moesten afleggen was 40 kilometer. Hopelijk zouden we geen afslag missen of verkeerd rijden. Gelukkig kwamen we voor we leeg waren bij het laadstation uit. We bleken hier op de heenreis ook te zijn geweest. We plugden opgelucht in en dat was terecht. Het bleek dat wij het enige werkende station in gebruik hadden, zodat de mensen na ons toch even moesten wachten. Ons hotel in Charleville-Mezière had een gewoon simpel stopcontact in de kelder waar je kosteloos kon opladen, als hotelgast.

Gelukkig hadden we voor dergelijke gevallen een oplaadsnoer voor reguliere stopcontacten aangeschaft. Niet echt goedkoop, 175 euro. Maar achteraf een slimme aankoop. Het gedoe met de pasjes, is iets wat wel even genoemd moet worden. De snelladers communiceren niet altijd even doorzichtig. Zo overkwam het ons dat op het eerste gezicht geen van onze pasjes door het apparaat werd geaccepteerd. Albert Hans wilde al ontmoedigd de stekker uit de auto trekken. Maar die bleek muurvast te zitten. Toen wisten we het even niet meer en gingen we maar een kopje koffie halen. AH wierp gewoontegetrouw een blik door het autoraam op het scherm op het dashboard. "Krijg nou wat! Hij laadt gewoon op. Heeft hij toch een van de drie pasjes geaccepteerd". Van Shell, zo bleek.

Een leuke verrassing wachtte ons vlak voor onze thuiskomst bij de Lidl in Techum. Hier wilden wij wat voedsel inslaan voor we

VAKANTIEVERHALEN

ALBERT HANS BANGMA EN JAPKE HOEKSTRA

Leeuwarden binnen zouden rijden. Je bleek hier gratis te kunnen snelladen. Slimme marketing, handig te weten.

CONCLUSIE: DIT SMAAKT NAAR MEER

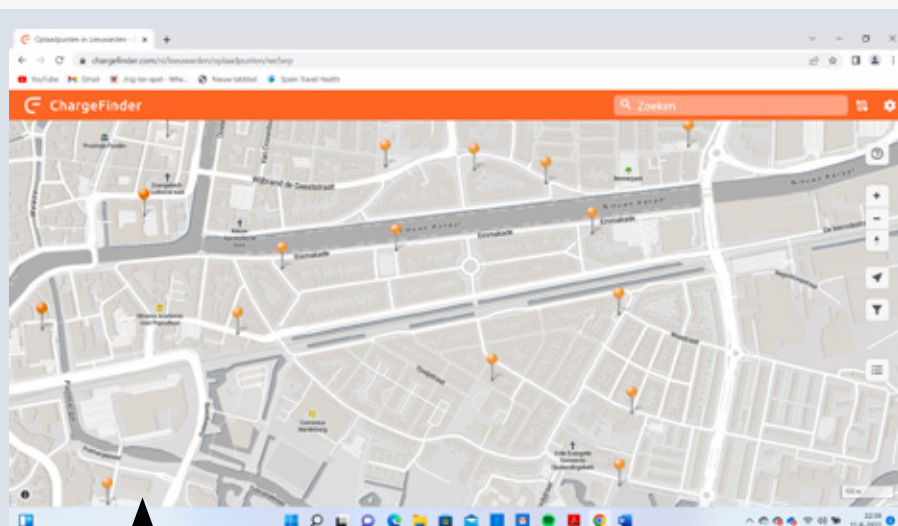
Er is geen gelukzaliger gevoel dan dat je net op tijd een oplaadstation hebt gevonden. En

uiteindelijk kwam het altijd goed. Je maakt hierop wel de meeste kans als je niet harder dan 110 rijdt. Je doet ook leuke contacten op. In België en Frankrijk meestal Nederlanders. De meesten waren goed voorbereid. Een van de pioniers die we troffen had zelfs 20 pasjes bij zich. Maar met drie stuks, zoals wij hadden, lukt het ook. Soms moest je een nieuwe app downloaden en je registreren en wordt het bedrag van je creditcard afgeschreven (zie kader 3). Het snelladen duurt een half uur. Dan is de batterij weer voor 80% geladen en kun je weer 200 kilometer rijden. En na twee uur rijden heb je toch even pauze nodig of zin in koffie.

Qua kosten waren we een stuk voordeliger uit dan wanneer we benzine zouden tanken. Zeker met de huidige prijzen. Met onze combinatie van snel en langzaam laden, kostte de reis ons per kilometer 7,5 cent. Alles in aanmerking genomen (ook de onafhankelijkheid van fossiele brandstoffen en het fijne gevoel dat je geen uitlaatgassen uitstoot) is het elektrisch rijden ons prima bevallen. Onze Peugeot heeft veel vermogen, trekt snel op en rijdt bijna geluidloos. Volgend jaar gaan we weer "schoon rijdend" op pad.

Wil je meer info:

Alberthansbangma@gmail.com

Oplaadpunten Oranjestad

De auto

Merk en type:

Peugeot E-208.

Contract:

Leasecontract voor 60 maanden bij Just Lease.

Maandprijs:

€ 356,- inclusief onderhoud, reparatie, all-risk verzekering en all seasonbanden

Maximum aantal kilometers per maand:

1000 km, bij overschrijding € 0,06/km, flexibel aan te passen per kwartaal.

Subsidie van het RVO:

€ 69,79 gedurende 48 maanden.

Oplaadpasjes en websites voor het zoeken van oplaadpunten

A. Oplaadpasjes:

- Oplaadpas van Vandebron (ook de elektriciteits- en gasleverancier voor onze woning). Vooral voor binnenlands gebruik. Kosten € 1,50 per maand en dan geen extra oplaadstartkosten. Belangrijk: Vandebron gebruikt alleen wind- en zonne-energie.
- Oplaadpas van E-Flux. Gratis, maar dan per laadsessie wel een starttarief van € 1,50. Europese dekking.
- Oplaadpas van Shell Recharge. Gratis, maar eveneens per laadsessie een starttarief van € 1,50. Ook Europese dekking.

B. Apps voor het vinden van oplaadpunten:

- Virta
- Fastned
- ABRP
- Charge Assist
- Smooov
- Shell Recharge
- Vandebron elektrisch rijden
- Chargefinder
- Chargeitrip
- EV Navigation
- ANWB EV-Routeplanner

Tekst en foto's: Elsie van der Ploeg en Gerlinda Rehberg

ONZE TUIN(TJES)

De laatste aflevering alweer - in ieder geval dit jaar-. We hebben genoten van de opbrengst van de tuin. Op het oog ziet het er allemaal wat chaotisch uit (foto 1), maar

in één tuin staan verschillende slasoorten én planten die smaak aan de salades geven. Naast munt, aardbeien, eetbare bloemen en zuring hebben we veel bladeren van de pluk-sla gebruikt. Alles in de tuin heeft inmiddels z'n beste tijd gehad en onze Hof wordt nu winterklaar gemaakt.

In de 2e tuin groeien vooral koolsoorten (foto 2) waar we de komende tijd van kunnen genieten.

We wilden het seizoen feestelijk afsluiten door met elkaar te eten van de opbrengst. Gerlinda heeft met de sla en kruiden uit de tuin twee verschillende salades gemaakt.

De recepten zijn van Ottolenghi en we voegen de link bij. Ik had een curry gemaakt met koriander en tomaten uit de Oranjarahof. Hier volgen wat foto's van ons mienskip en de ingrediënten van de heerlijke salades. Lekker ite!

(Link: <https://theguardian.com/lifeandstyle/2010/oct/30/lentils-manuka-radicchio-recipe-ottolenghi>)

De mooiste gordijnen in jouw stijl

gewoon bij Jan Sikkes.

nu ook **online** gordijnen bestellen en thuis bezorgen!

Jan Sikkes
Stoffen en Gordijnen

Jan Sikkes Stoffen en Gordijnen | Emmakade 170 Leeuwarden | www.jansikkes.nl

DE BAKCLUB

GRATIS!

DOE JE MEE?

bakken, koken, naar het bijbelverhaal luisteren, zingen, spelletjes, enz.

WIE?

voor iedereen
van 6 tot
12 jaar

WANNEER?

2022: 28 sept, 12 okt,
26 okt, 9 nov, 23 nov
en 7 dec.

2023: 11 jan, 25 jan,
8 feb, 22 feb, 15 mrt,
en 29 mrt.

Heb je geen vervoer? Sta dan om
15.15 uur klaar bij Koeriersterespel 157.

We halen je op en brengen je
om 17.15 uur daar terug!

VAN 15.30-
17.00 UUR

WAAR?

INLOOPHUIS
Achter de Hoven

Achter de Hoven 2c, Leeuwarden
www.inloophuisachterdehoven.nl
tel. 06-40 24 2607

TRYNKE SCHRAA
EDELSMID

Uw edelsmid voor:

Reparaties
Assieraden
Trouwringen
Unieke stukken
Herinneringssieraden
Trouwringen vermaken
Diamanten en edelstenen

Ik werk op afspraak

Belt u gerust om af te spreken: 06 - 51 09 52 40

Emmakade 59, 8921 AG Leeuwarden

trynkeschraaedelsmid.nl

Zoals afgesproken plaatsen we op deze pagina een illustratie van steeds weer een andere beeldende kunstenaar uit onze wijk.

Gemaakt door:
AREND LOERTS

Titel:
BAL

Deze pagina's zijn gemaakt door de kinderredactie van de Oranjewijkglossy. Speciaal voor alle kinderen in de Oranjewijk. Veel leesplezier!

ORANJEWIJK ONS KINDERKONINKRIJK

Yes, de school is weer begonnen!

Of denk jij er niet zo over?? Weer lekker met je vrienden afspreken in de speeltuin én vakantie verhalen uitwisselen natuurlijk. Scandinavië was dit jaar populair bij de Oranjewijkers. Op deze bladzijden zie je de vakantie verhalen van Inez, Jisk, Siem en Thijs.

Siem en Thijs gingen naar Denemarken, Zweden én Noorwegen

Jisk ging kamperen in Zweden

Siem en Thije gingen naar Denemarken, Zweden én Noorwegen (2)

Inez ging met de boot naar Scandinavië

Fotografie: Sita Koning Tekst: Rita Hogerhuis

‘DAKLOZEN ONDER DE PANNEN’

Het is donderdagochtend 10.30 uur als fotografe Sita en ik aanbellen bij het Dag Activiteiten Centrum (DAC) in onze wijk. Het DAC is een uitvalsbasis voor daklozen met verschillende problematiek. Ze kunnen er weer even deel uitmaken van het ‘normale’ leven en op een stukje medemenselijkheid rekenen. Op de stoep staat al een bezoeker, die voor ons op de bel drukt. Ilse, begeleidster bij het DAC vangt ons op en leidt ons rond. De bezoeker gaat meteen naar de tuin, waar een groepje bezoekers koffiedrinkt.

DAC Leeuwarden is een ontmoetingsplaats voor mensen zonder dak of thuis. Het DAC is gevestigd aan de Zuidergrachtswal 15116 en is geopend op werkdagen. DAC is onderdeel van de Stichting Wender, die als kerntaak mensen helpen heeft. Er is plaats voor maximaal 50 mensen. Het DAC organiseert activiteiten, workshops en er is een spreekuur.

27 oktober is er open dag en zijn buurtbewoners van harte welkom!

EEN BEETJE THUIS

We stappen een grote sfeervolle en kleurrijke woonkamer in. Het DAC oogt als een groot familiehuus met ruimte voor allerlei activiteiten. Er is een hoek met muziekinstrumenten, er is een houtwerkplaats, en er staat een grote tafel waar bezoekers kunnen aanschuiven voor ontbijt, koffie, thee, een maaltijd of om zomaar wat te kletsen met elkaar. Aan de wanden hangen door de bezoekers gemaakte kistjes met muizentafereltjes van textiel en een schilderij in wording. De grote tafel herbergt al een aantal bezoekers. Iemand bestelt een tosti en er wordt wat

heen en weer gepraat. Bezoekers kunnen niet slapen in het DAC, dat doen ze bij de nachtopvang aan de Oostergoweg.

GEZOND MAAR VOORAL OOK LEKKER ETEN!

In de open keuken bereiden Carolien en Liline vandaag de dagelijkse maaltijd voor. Ilse vertelt: 'Als begeleiders hebben wij allemaal een vaste kookdag. Niet alleen wij koken, maar ook regelmatig zetten onze bezoekers de koksmuts op. Wie kookt bepaalt het menu en eet als kok gratis mee. Dat levert soms de lekkerste gerechten op.' Gisteren

verraste een bezoeker ons door goddelijke Roti te koken. Het rook hier voortreffelijk en de sfeer was top. Er werd zelfs gezongen in de keuken. Dat gebeurt wel meer hoor. Er is hier vaak een vrolijke saamhorigheid', vult Carolien aan terwijl ze gehaktballen draait. Het weekmenu hangt aangeplakt in de grote woonkamer en soms ook op het raam naast de voordeur van het DAC. Vandaag staan er gehaktballen en bloemkool op het menu. Ik vraag Carolien, die al 18 jaar voor het DAC

werkt, hoe ze weet op hoeveel bezoekers ze moeten rekenen. Eetgasten hoeven zich niet aan te melden voor de maaltijd. 'Dat maakt het wel eens lastig inschatten, maar uit ervaring gaan we meestal uit van een gemiddelde. In een rustige week koken we voor 10 tot 12 personen. Is het wat drukker dan gaan we uit van 15 tot 20. Opvallend is dat er in de winter altijd meer bezoekers komen eten', vertelt Carolien.

Wat over blijft verdelen de koks in bakjes voor in de vriezer. Bezoekers kunnen tegen betaling van € 1,00 een gezonde maaltijd meenemen. Wie aan tafel aanschuift betaalt € 1,50 voor een maaltijd. De bedragen kwamen tot stand in overleg met de bezoekers zelf. Belangrijkste daarbij was de vraag hoeveel ze kunnen missen.

EEN BEETJE SUPPORT IS ALTIJD WELKOM

Eens per week bezorgt onze wijksupermarkt de boodschappen. Ik vraag Ilse of de supermarkt ze nog wat sponsort. 'Nog niet', antwoordt ze, 'het zou mooi zijn als dat wel

zo was.' Het DAC krijgt bij de organisatie van activiteiten en workshops steun van vrijwilligers. Die zijn er nooit genoeg, volgens Ilse: 'Zo hebben we nu behoefte aan iemand die overdag broodjes klaar wil maken en een vrijwilliger voor de houtwerkplaats. Ook wijkbewoners die bereid zijn om hier een workshop te geven zijn reuze welkom. Willen wijkgenoten vooraf een kijkje komen nemen: wij openen op 27 oktober onze deuren. Dan is er een open dag en zijn alle wijkbewoners welkom.' Klachten uit de buurt zijn er bijna niet. De begeleidsters benadrukken dat mochten wijkbewoners toch overlast ondervinden, ze gerust mogen aanbellen om het met de begeleiders te bespreken.

EEN LUISTEREND OOR EN EEN GEVULDE MAAG

Bezoekers van het DAC leven op straat en hebben vaak niemand meer die naar ze omkijkt. Ze staan aan de rand van de maatschappij en proberen van dag tot dag te overleven. Bij het DAC vinden ze het fijn, er is een luisterend oor en er wordt lekker en gezond gekookt. 'We houden daarbij ook rekening met wensen van onze bezoekers. Als ze willen koken we halal en soms heeft een bezoeker een verzoeknummer voor het weekmenu', vertelt Carolien. Pasta's staan met stip bovenaan in de top 10 van gewaardeerde gerechten. In het winterseizoen zijn stampotten favoriet. De maaltijd bestaat meestal alleen uit een hoofdgerecht, maar heel af en toe is er ook een toetje.

DE LEVENDE HAVE EN DE MOESTUIN

Terwijl de gehaktballen sudderen nemen Sita en ik een kijkje in de tuin. Er staat een groot kippenhok, in elkaar getimmerd door bezoekers en bewoond door een vijftal kippen. Ook is er een moestuin, die de bezoekers samen onderhouden. Zo zijn er altijd eigen eieren, komkommers en tomaten. In een ander deel van de tuin werkt een bezoeker aan haar kunstproject. Ze schildert een tafel in een rijk kleurenpalet. Zo nu en dan doet ze een stapje achteruit om het resultaat te keuren. In een hoekje zitten twee bezoekers met een kopje koffie en een sigaretje te praten over de dagelijkse ditjes en datjes.

OVER DE KOOK

DAG ACTIVITEITEN CENTRUM LEEUWARDEN

DE DAG DOORKOMEN...

Het DAC is trots op de eigen houtwerkplaats. Daar werken bezoekers aan creatieve projecten zoals de eerdergenoemde kistjes met muizentafereeltjes. De creatieve uitingen zijn tijdens de jaarlijkse kerstmarkt te koop. Bezoekers houden zich niet alleen met creatieve projecten bezig, maar er zijn ook klusjes waarmee ze daadwerkelijk iets kunnen verdienen. Zo zoeken ze kleding uit voor de Kringloop, waarmee € 3,00 per uur te verdienen valt. Het is voor wijkbewoners ook mogelijk om kledingstukken bij het DAC af te geven. De bezoekers mogen zelf wat uit de ingeleverde kleding zoeken en de rest gaat naar de kringloop. Wie zich goed

gedraagt mag eens per kwartaal een paar 'nieuwe' schoenen uitzoeken.

Het DAC, achter die groene deur aan de Zuidergrachtswal is een klein wereldje op zich, waar de bezoekers een stukje menselijkheid, warmte en een gezonde maaltijd krijgen. RESPECT voor de begeleiders en vrijwilligers!

Tekst en foto's: Tineke van der Wijk

GROOTS GROEN

Toen wij in het najaar van 2006 in de Maria Louisastraat kwamen wonen, was de tuin achter het huis helemaal betegeld. Er stond een klein hokje, in de hoek groeide een druif en tegen een muur de kale takken van een klimhortensia.

De besloten tuin is zo'n 10 meter diep. De eerste meters vanuit het huis zijn maar een kleine 3 meter breed en daarachter volgt een breder deel, omheind door schuttingen. Naast en achter ons de hoge woningen aan de Emmakade en de Johan Frisostraat. Veel kale steen en pleisterwerk. En wij hielden van groen. Om die harde stenen zachter te

maken, natuurlijker, koeler in de zomer en meer aangekleed in de winter. Kortom een aangename tuinkamer te creëren, wel inclusief een terras.

Een duidelijk tuinplan is er nooit geweest maar we wisten al snel: op de grond is de ruimte te beperkt. We gaan de hoogte in! In een absolute schaduwhoek plantten wij een Duitse Pijp (*Aristolochia*). Die heeft het hier helemaal naar de zin! Ze blijkt een gretige groeier: eerst kroop ze omhoog langs een regenpijp en een hekwerkje, en vervolgens nam ze de eerste etage in beslag langs de draden die we spanden tot aan het dak. Als een groot groen gordijn hangt ze nu tussen ons platte dak en dat van de buurvrouw.

En een blauwe regen (*Wisteria sinensis*), die moest er ook komen. Daar was meer geduld nodig, pas de derde poging sloeg aan.

We zochten zorgvuldig een 2 ½ meter hoge (bloeiende) plant uit, en in het diepe plantgat kwam nieuwe

aarde. Inmiddels zijn de stammen polsdik en liggen de vele takken als een grote pruik op een soort van pergola die op het platte dak van onze bijkeuken is gebouwd.

De hele zomer zitten er blauwe trossen in en het einde is nog niet in zicht.

FRUIT UIT EIGEN TUIN

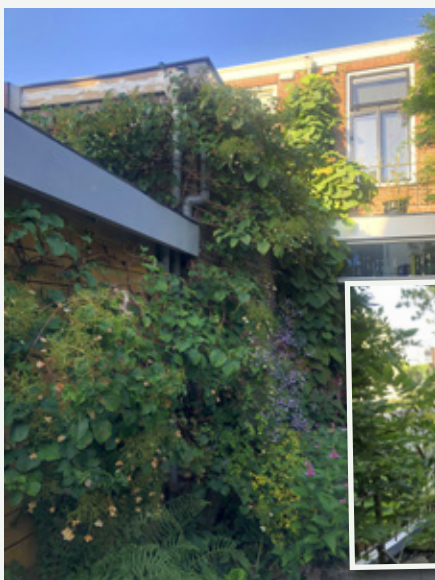
Eten uit de tuin stond en staat ook op ons wensenlijstje. Fruitbomen! Tegen de achterkant van de bijkeuken staat een pruimenboom (*Opal*), waar we 'min of meer' een leiboom van hebben gemaakt. De takken worden aan een kant zelfs de hoek om geleid. Vorig jaar gaf de boom emmers vol vruchten, dit jaar konden we elk één pruim proeven. Heerlijk was ie wel! Ook de twee lei-appelboompjes, vorig najaar aangeplant in de vorm van een stemvork, lieten geen vruchten zien. Maar de druif, de oudste groene bewoner hier, die al enkele jaren wat pietert, doet zijn best; groene trossen beginnen paars te kleuren nu het begint te nazomeren. De eersten zijn al eetbaar; de tuinmerel horen we ritselen in het groen en zien we zich eraan te goed doen.

Groen in een andere zin is het opvangen van hemelwater. Voor

een regenton vonden wij geen plek in de tuin, maar sinds kort staat bovenin ons tuinschuurtje een 600-liter-container (waar ooit boter in heeft gezeten, zo hebben wij ons laten vertellen).

Een handige neef heeft de afvoer vanaf het dak zo omgelegd, dat hierin regenwater wordt verzameld voor het besproeien van de tuin. Een win-win situatie!

Geknipt voor hem en haar!

www.haaridee.eu

www.haarideeshop.nl

www.facebook.com/haaridee

De Haaridee crew
Vera, Simone, Debora en Annelie

Oranje Nassaustraat 19
8933 BR Leeuwarden
tel. (058) 2135256

haaridee@gmail.com
www.haaridee.eu

STUCADOORSBEDRIJF

VOOR AL UW STUCADOORSWERKZAAMHEDEN

INFO@STUCADOORSBEDRIJFCLIF.NL / 06 24 51 35 34

OVERLEVEN IN IRPIN

Journalist en Oranjewijker Patrick van 't Haar zet zich met hart en ziel in voor Oekraïne. In maart reed hij naar de grensovergangen met Polen en Slowakije. Hij nam vluchtelingen mee terug en zorgde voor gastgezinnen hier in Leeuwarden. In juli vertrok hij voor een 'werkvakantie' naar het zwaar getroffen Irpin. Deels om reportages te schrijven en deels om als klusjesman zijn handen uit de mouwen te steken bij herstelwerkzaamheden. In oktober gaat hij terug. In de tussentijd zet hij vol in op het inzamelen van geld om Oekraïners te helpen de komende winter door te komen.

Patrick begint meteen te vertellen en laat mij een filmpje zien van buurmannen Oleg en Dima uit Irpin, een voorstad van Kiev. Ze bewonen een appartementencomplex en waren zo'n beetje de eerste vluchtelingen die terugkeerden. Patrick bezocht ze, praatte met ze en hielp ze met herstelwerkzaamheden. 'Deze jongens werken aan het winterklaar maken van hun door mortieren beschadigde appartementencomplex. Hun banen zijn verdwenen. Hun vrouwen zitten nog in het buitenland. Er is € 10.000 euro

nodig om het complex voor de winter bewoonbaar te maken. Daarmee zijn dan in één klap 40 gezinnen geholpen.'

DE RUSSEN VALLEN BINNEN

Het is donderdag 24 februari. De Russen vallen Oekraïne binnen. Patrick belt – geschokt als iedereen – meteen de hoofdredactie van de LC en zegt dat hij naar Oekraïne wil. 'Ik had een onverklaarbare drang om erheen te gaan. De hoofdredacteur volharde

helaas in zijn NEE. Te gevaarlijk. Ik drong aan: dan wil ik naar de grens met Oekraïne, waar de vluchtelingenstroom op gang komt.' Na exact 8 dagen zeuren krijgt Patrick eindelijk toestemming. Hij rijdt eerst naar Berlijn, waar de eerste stroom vluchtelingen op het Hauptbahnhof binnenkomt. 'Dan sta je daar; het is er lawaaïg en de trein komt binnen. Die zit bomvol vluchtelingen. En dan daalt er een beklemmende stilte neer. Onwezenlijk. Op de een of andere manier absorbeerde het al het geluid.' De volgende dag rijdt hij

ORANJEWIJKBEWONERS

PATRICK VAN 'T HAAR

door naar de grensovergang bij Medica in Polen. Er komen steeds meer vluchtelingen de grens over met hun hebben en houwen in een tasje.

NATALIA EN KOLYA

Patrick rijdt door naar de grensovergang tussen Slowakije en Oekraïne. Ook daar weer een vluchtelingenstroom. Hij komt er Natalia tegen met haar zoontje Kolya en een vrouw genaamd Tanya. Ze zijn op weg naar Leipzig. Patrick besluit ze mee te nemen. Ineens heeft hij drie vluchtelingen op de achterbank waarmee hij niet kan communiceren. In Leipzig aangekomen blijkt de opvang vol. Met behulp van een tolk komt hij erachter dat de bestemming niet persé Leipzig hoeft te zijn. Hij besluit ze mee te nemen naar Nederland. 'Tja, en dan heb je ineens drie mensen in huis. Dat was wel even anders', vertelt hij. 'Ik sliep zelf op de bank, geen ideale situatie. Dus toen heb ik gastgezinnen gezocht. Tanya ging na een maand weer terug naar Polen. Ze kon hier niet aarden. Met Natalia heb ik nog steeds veel contact. Daardoor is de oorlog, die mij al in de greep had, nog dichtbij gekomen.' In juni wordt Natalia's zus uit haar appartement gebombardeerd. Patrick rijdt met klussenman Sebas Veenstra naar de Slowaakse grens om ook haar en haar zoontje op te halen. Ook voor hen vindt hij een gastgezin in Leeuwarden.

OP 'WERKVAKANTIE NAAR OEKRAÏNE

Deze zomer wilde Patrick per se iets doen in en voor Oekraïne, maar wat? Via Gerben Huisman komt hij in contact met de lokale Baptistengemeente. Gerben is daarin actief en was in april al vanuit de kerk naar Irpin geweest om te kijken wat ze konden doen. Patrick krijgt de contactgegevens van een lid van de Irpin Bible Church. Zij spreekt Engels. Patrick: 'Ik zocht contact en ze zei meteen: natuurlijk kun je komen. Toen moest ik de krant nog meekrijgen. Naar een oorlogsgebied gaan heeft bepaalde consequenties. De LC zat met het vraagstuk van aansprakelijkheid. Gelukkig vond ik een verzekering met een goede dekking. Het idee was dat ik een paar verhalen zou aanleveren en de rest van de tijd als vrijwilliger ging klussen.' Na

km van het front. 'Ik voelde me zo opgelucht dat ik eindelijk in Oekraïne was. Daar had ik gewoon maanden naartoe gewerkt. Binnen 500 meter stuitte ik op mijn eerste road block. Er lagen ijzeren kruizen, stapels autobanden en zandzakken op de weg. Een man van middelbare leeftijd met een mitrailleur losjes om zijn schouder gebaarde dat ik door kon rijden. Het was 's middags rond 15.30 uur en ik moest echt per se om 22.00 uur in Irpin zijn vanwege de avondklok.' Ongeveer 150 km voor Irpin ziet hij omleidingsborden: wegwerkzaamheden. Er staan containers met graafapparatuur langs de weg. Patrick: 'Ineens beseft ik dat ze bezig waren met het herstellen van een brug die opgeblazen was. Heel onwerkelijk, want iets verderop rijd je ineens weer langs velden vol zonnebloemen, mais, graan. Bij elke afslag

het nodige overleg met de hoofdredacteur krijgt Patrick groen licht om te gaan. Hij stapt in zijn bus richting Oekraïne met als enige een appnummer van zijn contactpersoon daar:

EN DAN RIJD JE EEN OORLOGSGEBIED BINNEN

Patrick gaat de grens over op ongeveer 500

naar kleine dorpjes zijn checkpoints. In de grotere plaatsen zijn de checkpoints bewaakt, vooral bij bruggen en spoorwegaanpakken. Zo nu en dan ziet hij onderweg een verwoest huis. Hij vraagt zich af of het niet gewoon een afgebrand huis of een ruïne betreft. Dat is anders als hij in Borajanka op 50 km van Kiev aankomt. Patrick: 'Ik reed op een rotonde aan en rondom die rotonde

stonden hoge flatgebouwen die compleet verwoest waren. Met grote gaten erin. Dat was echt.'

EINDBESTEMMING IRPIN, EERSTE INDRUK

Voor het ingaan van de avondklok arriveert Patrick in Irpin. 'De enorme verwoestingen kwamen hard binnen. Eerst al die flats aan de rand van de stad, die voor een groot deel kapotgeschoten waren. Daarna kwam ik in een soort van Oranjewijk. Grote huizen, mooi groene omgeving, prachtige stad, maar alles kapot.' Irpin was 5 weken lang strijd-toneel. 70% van de bebouwing is verwoest. Dat varieert van kapotte ruiten tot totale verwoesting. Maar Irpin is ook de stad, waar de Russen werden tegengehouden en teruggedrongen. Daardoor kreeg de stad de status van Hero City of Ukraine, een titel waar de inwoners trots op zijn.

NIET LULLEN MAAR POETSEN

Zo rond mei/juni worden de krantenberichten over Oekraïne korter en verdwijnen zelfs naar de middenpagina's. Patrick maakt zich daar druk over. 'Ik dacht toen: maar die oorlog is gewoon nog volop gaande. Er wordt nog steeds gevochten. Voor mij is het ook ónze oorlog. Het raakt ons in het westen allemaal. Wij zijn een middel in deze oorlog, kijk bijvoorbeeld maar eens naar het hele gasverhaal. Dat is gewoon

een vorm van oorlogsvoering.' Het doel van zijn werkreis naar Irpin is om aandacht te genereren. Om langere tijd op een plek te leven en van daaruit te schrijven en tegelijk mee te werken aan het herstel van de stad. 'Ik wilde niet over het grote wereldnieuws schrijven, maar over wat deze oorlog met de mens doet. Dichtbij en betrokken, dat is hoe ik journalistiek wil bedrijven.'

Patrick ergert zich mateloos aan de grote wereldleiders die stuk voor stuk Irpin bezoeken. Ze gaan allemaal op dezelfde plek op de foto, maken goede sier en beloven miljoenen aan steun. Ze willen allemaal helpen met de wederopbouw, maar pas als de oorlog is afgelopen. Patrick: 'Maar de mensen moeten NU geholpen worden. Er staat een winter van vier maanden voor de deur. Als er mensen doodvriezen, dan slaat de bevolking weer op de vlucht. Dat helpt toch niet?'

HELPEN, MAAR HOE?

Patrick is duidelijk: 'Met geld. Kijk je kunt hier spullen kopen en daarheen brengen, maar je kunt de spullen ook daar kopen. Alles wat je daar uitgeeft is steun voor de lokale economie. Er zijn nu zo'n 50.000 mensen in Irpin en er zijn 10.000 woningen die niet geschikt zijn om de winter in door te komen.' Oranjewijkgenoten die een bijdrage in welke vorm dan ook willen leveren, kunnen contact met Patrick opnemen via Patrick.Haar@lc.nl of 06-24 13 20 50. 'Als ze geld storten

dan zorg ik er op mijn erewoord voor dat het goed terecht komt. Ik ga het in oktober zelf brengen', vertelt hij. Ondertussen is hij bezig met het oprichten van een stichting om geld in te zamelen. Hij richt zich daarbij op grote lokale bedrijven en organisaties.

OPGESTROOPE MOUWEN EN KRACHT

'Wat mij opviel is dat de mensen in Irpin zo sterk zijn. De opgestroopte mouwen, de inzet waarmee ze elkaar helpen is onvoorstelbaar. Maar de vraag is hoe lang die kracht nog blijft. Het houdt een keer op. Dan is de adrenaline om te overleven op.'

En dan komt het moment dat hij weer moet vertrekken uit Irpin. Knap frustrerend. Vanuit Leeuwarden onderhoudt hij nog steeds hechte contacten met mensen die hij er ontmoette. In oktober gaat hij terug om Oekraïners de winter door te helpen. 'De volgende verhalen zitten al in mijn hoofd en die ga ik maken!'

UITDAGENDE FREERUNNING

Zondagochtend 26 juni was de laatste georganiseerde kinder-activiteit in de speeltuin. Een enthousiaste groep kinderen kwam opdagen om onder inspirerende leiding van *Mahdi Rahimi* te gaan freerunnen. Na een warming up aan de rekstokken kon het echte werk beginnen: hoge sprongen, handstand op één hand en zelfs een salto! Mahdi liet zich van zijn beste kant zien. De kinderen waren diep onder de indruk, maar zelf een salto maken was toch voor bijna iedereen een iets te grote uitdaging....

Foto's: Fransje Grisnich

RUSSELL

RUSSELL © 2022 studiovanbeek.nl

wij zijn
www.jouw
tandarts.frl

jouw
tandarts

Bas Petit
Hans Scholtanus

Sixmastraat 66
8932 PA
Leeuwarden

058 2552888
info@jouwtandarts.frl
www.jouwtandarts.frl

FYSIOFRISO

Sinds juli 2012 zijn wij als praktijk werkzaam binnen het medisch centrum Buitenhove. Deze stap bracht ons meer ruimte, een grote en goed uitgeruste oefenzaal en meerdere zorgdisciplines onder een dak.

Het **Fysiofrisoteam** bestaat uit acht fysiotherapeuten en één oefentherapeute, ieder met een eigen specialisme. Hiermee proberen wij de voor U optimale zorg te verlenen. Onze benaderingswijze is individueel gericht, met persoonlijke aandacht en professionele begeleiding. Binnen onze praktijk bestaan er ook mogelijkheden om te oefenen in klein groepsverband.

Onze therapeuten:

Ynse de Boer
Fysiotherapeut
Manueel therapeut

Eke Siebinga
Fysiotherapeut
nek/schouder/hoofdpijn

Martine de Jong
Oefentherapeut Cesar

Dick de Roest
Fysiotherapeut

Ita de Roest-Luth
Fysiotherapeut
Bekkenfysiotherapeut

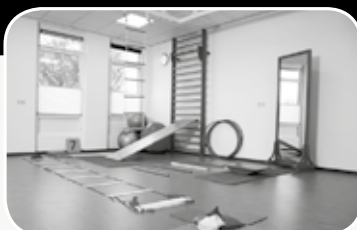
Sina Keuning
Fysiotherapeut, Haptonomie,
Psychosomatische
Fysiotherapie

Lianna Touwen
Fysiotherapeut

Mart Haan
Geriatric fysiotherapeut

Anouschka Nuver
Fysiotherapeut

Wietske Siemensma-v.d. Ploeg
Kinderfysiotherapeut

ORANJEWIJKBEWONER

GERARD DRAAISMA

Tekst: Rita Hogerhuis

WIJKGENOOT MET POTLOOD, PASSIE VOOR KLEUR, VORM, BEWEGING EN CREATIVITEIT

Rond het uitkomen van deze Glossy komt er een bijzonder kinderboek op de markt: **Tante Boeboe, Beer en Engel Raaf**. Sabine Eijzenring is de schrijfster en de illustraties zijn van onze wijkgenoot Gerard Draaisma. Bijzonder? Daar wilden we meer van weten. We vragen het aan Gerard.

HOE KWAMEN JIJ EN SABINE OP HET IDEE VOOR DIT BOEK?

Ik ontmoette na 38 jaar Sabine Eijzenring volkomen onverwachts in Leeuwarden. In het verleden volgden we beide een theateropleiding en speelden als stagiaires bij het Werkteater in voorstellingen voor

en door doven. Door mijn verhuizing naar Leeuwarden verwaterde het contact. Tijdens onze verrassende ontmoeting bleek er nog steeds een klik. Dat leidde tot een hernieuwde samenwerking.

WAT IS ER ZO BIJZONDER AAN HET VERHAAL?

Het verhaal draait om drie figuren: Tante Boeboe, Beer en Engel Raaf. Alles start met de vondst van Beer, die zomaar ineens in de tuin ligt van tante Boeboe. Tante Boeboe neemt Beer mee naar binnen en zij worden vrienden. Het verhaal begint als zij alweer jaren samenwonen in haar rommelige huisje, waar Engel Raaf ook vaak op bezoek komt. Sabine bedacht de verhalen in de loop der jaren samen met haar blinde nichtje voor het slapengaan. Ze vroeg

mij er illustraties bij te maken. Het boek is bedoeld voor blinde en dove kinderen. We willen het boek ook in braille laten uitkomen. En voor dove kinderen valt er extra veel te zien. De kleurrijke illustraties zitten vol details en beweging.

Tante Boeboe is dol op verzamelen.

Ik vloog over steden, over bergen, over de zee.

Wij gaan met een hele grote boot varen.

Zij zijn bij het wad geweest en hebben hele mooie schelpen gezocht.

IS DIT JOUW EERSTE BOEK?

Voorheen illustreerde ik vooral instructieboeken voor de Grafische industrie. Afgelopen jaar maakte ik de illustraties voor het jeugdboek "Hoor je mij?" van Caja Cazemier en Martine Letterie, over twee dove pubers van twee generaties. Dit boek is mijn eerste kinderboek. Sabine werkt nu aan een jeugdboek, waar ik ook de illustraties voor ga maken.

WANNEER KOMT HET UIT EN WAAR KUNNEN WE HET KOPEN?

Het boek wordt op **24 september** gepresenteerd in Cultura Ede. Voor de opening zijn dove en horende kinderen uitgenodigd. Het boek - geschikt voor kinderen tot 5 jaar - is te bestellen bij elke boekhandel. **Vanaf 26 september** ligt het in de winkel voor verkoop. Uiteraard kunnen kopers ook bij mij terecht.

COLOFON

REDACTIE

Fransje Grisnich
Rita Hogerhuis
Sita Koning
Hein Kraij
Rixt Leijstra (kinderredactie)

KOPIJ

Kopij Winterglossy 2022 aanleveren
vóór 25 november 2022
Mail naar: redactie@oranjewijk.nl

CONTACTPERSOON

Hein Kraij
tel. 058 2164845 of 06 2255 8276

VASTE COLUMNS

Gerco van Beek
Luuk van der Veen

GASTSCHRIJVERS

Mirjam Pruiksmā, Jochum Admiraal,
Elsiet vd Ploeg, Gerlinda Rehberg
Japke Hoekstra, Tineke van der Wijk

GRAFISCHE VORMGEVING en OPMAAK

Gilbert Terpstra, Verkorteweg CCM

FOTOGRAFIE

Fransje Grisnich
Sita Koning

OPLAGE

1000 stuks

BEZORGING

Sake en Jisk

PRINT

Copy Service Leeuwarden

JAARGANG 22

Herfst 2022

WWW.ORANJEWIJK.NL

INFORMATIE EN CONTACTGEGEVENS

WWW.ORANJEWIJK.NL

FACEBOOK: [Oranjewijk Leeuwarden](#)

BESTUUR WIJKVERENIGING

(info@oranjewijk.nl):

Mirjam Pruiksmā, voorzitter,
voorzitter@oranjewijk.nl

Gerben Dijkstra, penningmeester,
penningmeester@oranjewijk.nl

Tino Renkema, lid

Janna Kaspers, lid

WIJKPANEL

(wijkpanel@oranjewijk.nl):

Elsiet van der Ploeg, voorzitter

Jochum Admiraal, secretaris

Christine Pietersen, penningmeester

Mirjam Pruiksmā, lid

NIEUWE ENERGIE ORANJEWIJK

Wordt lid van **NEO** voor € 2,50 per
jaar (ruim 100 wijkbewoners gingen u
al voor) en profiteer van alle info,
inkoopvoordelen en nuttige adviezen
die NEO haar leden biedt.

Ga naar <https://nieuweenergieoranjewijk.nl/doe-mee-en-word-lid/> of mail
naar info@nieuweenergieoranjewijk.nl.
Het virtuele loket, voor vragen en tips:
energieloket@nieuweenergieoranjewijk.nl

EN VERDER

Moestuin:

oranjehof@oranjewijk.nl

Kinderactiviteiten:

kinderactiviteiten@oranjewijk.nl

Boomspiegelcommissie:

lnes.jonker@gmail.com

Redactie wijkblad:

redactie@oranjewijk.nl

Oud papier,

coördinator Janny Kamp,

janny@contagio.nl, 06 54636578

Wij staan voor u klaar!

- Onderhoud personenauto's
- Onderhoud bedrijfsauto's
- Onderhoud campers
- Onderhoud leaseauto's*
- APK
- Aircoservice
- Accu's
- Banden
- Storingsdiagnose
- Verkoop nieuwe en gebruikte auto's
(gemiddeld 50 auto's op voorraad!)
- Private Lease
- Zakelijke Lease
- Financiering
- Uitlijnen
- Zoekopdracht naar de door u
gewenste auto!

**Afhankelijk van welke leasemaatschappij*

STRAATKUNST

